ISSERTATIO PHYSIOLOGICA

INAUGURALIS,

DE

SOMNIIS, &c.

ISSERTATIO PHYSIOLOGICA
INAUGURALIS,

QUÆDAM DE

Somniis, et quibuſdam aliis Mentis Alienationibus complectens,

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NECNON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

UMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

JOSEPHUS GAHAGAN,

HIBERNUS,

Soc. Reg. Med. Edin. Praeſidarius,
Soc. Speculat. Soc. Nat. Stud. Edin. Socius;
Nec non
Soc. Med. Aquar. Sex. Socius Honorarius.

Το φαντασμα το απο της κινησεως των αισθηματων, ὁταν εν-καθευδειν ῃ' ἡ καθευδει τουτ' ἐστι ενυπνιον.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛ. ΠΕΡΙ ΕΝΥΠΝΙΩΝ.

Ad diem 24 Junii, hora locoque ſolitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,XCI.

Fratri ſuo chariſſimo,

MATHIÆ GAHAGAN, M.D.

Soc. Reg. Phyſ. Edin. Praeſidar. Soc. Natur.

Stud. Soc. Reſpond. &c. &c.

Artem ſalutiferam in Inſula Grenada

Feliciter exercenti;

Itemque,

Praeceptori ſpectatiſſimo,

ANDREÆ DUNCAN, M. D.

Colleg. Med. Reg. Edin. Praeſid. Digniſſ.

Med. Theoret. in Alma Acad. Edin.

Profeſſ. Celeb. &c. &c.

S. P. D.

JOSEPHUS GAHAGAN.

QUUM laborum academicorum primitias, caris mihi amicis potius in teſtimonium ſtudii, quam viris magnis, mihi parum notis, ad patrocinium conciliandum, conſecrare ſtatuiſſem, quin vos, optimi! prae caeteris ſeligerem, quibus opellum hocce inſcriberem, nullus haeſitavi. Dum vobis igitur, praeceptoribus, patronis, amicis, gratum animum verbis exprimo, eodem illo fonte puriſſimo et integerrimo unde amicitia fluxit, ipſa verba derivantur; veſtrae vero virtutes, et quae in me beneficia contuliſtis

aſſentationis

aſſentationis ne ſuſpicionem quidem in me cadere ſinunt. Altero non tantum cognitionis medicae quam hic hauſi, magnam partem debeo, ſed etiam per tres annos, quibus una habitandi felicitas contigit, ab eo urbanitatis et benevolentiae, quibus adeo eminet, erga me tot tantaque ſpecimina edita ſunt, quae, quum illam partem vitae meae inter feliciſſimas collocaverint, nunquam in memoriam ſine maximus gratiis revocabuntur. Alterius pro meritis quomodo juſtas grates perſolvam? qui mihi cunis vix egreſſo, (patre eheu! optimo mortuo), omne parentis officium ſubiit, praeſtitit, abſolvit. Quum fraterni amoris ferventibus votis obſervantia et meritorum recordatio accedat; mentis ab humanitate non prorſus abhorrentis ſenſa, nulla verba exprimunt.

Vivite, viri aeſtimandi! omnemque felicitatem experiamini quam, aut ingenii dotes conſequendi aut virtutes fruendi poteſtatem vobis tribuunt. Hoc ſtudiorum ſpecimen oculis benevolis intueamini, e quibus ideo maximam voluptatem capio, quod grati animi pro beneficiis, obſervantiaeque ob virtutes veſtras publicum teſtimonium exhibendi, facultatem mihi praebeat. Valete.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/b24928823

Ye guardian ſpirits! to whom man is dear,
From theſe foul demons ſhield the midnight gloom:
Angels of fancy and of love! be near,
And o'er the blank of ſleep diffuſe a bloom:
Evoke the ſacred ſhades of Greece and Rome,
And let them virtue with a look impart:
But chief a while, O! lend us from the tomb
Thoſe long loſt friends for whom in love we ſmart,
And fill with pious awe and joy-mixt woe the heart.

THOMSON.

For

Mr. Mc Arthur

with best wishes for his

happiness - from his frien

and fellow student

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

SOMNIIS.

QUUM ea res, de qua ſcripturi ſumus, quibuſdam a tyronis in medicina ſtudiis prorſus aliena videri poſſet, pauca prius dicere, quae argumentum noſtrum defendant, neceſſarium duximus. Neque hoc ſolum noſmet excuſabimus, quod tot tamque varia literarum ſtudia et medicorum officium poſtulet, et liberalium academiarum leges ſanciverint : Quippe qui, etiamſi hic defenſionis locus totus deeſſet, nexu intimo quidem illo. ſed minus notato, qui propoſitum noſtrum inter et ſcientiam medicam

intercedit, ſelectionem noſtram ſatis vindicari poſſe credamus.

Animi cum corpore nexus, alteriuſque in alterum actio, omni aevo mortalium ingenii dotibus valentium attentionem ſibi vindicaverunt. Neque hae res, quum ad phyſiologiam et medicam praxin quodammodo pertinent, ab ipſis medicis eruditis penitus negligi ſeſe paſſae ſunt. Quod ſi harum rerum cum medicinae ſcientia conjunctio manſiſſet, profecto plura nobis nota eſſent, ex quibus animi, cum quoad ſanitatem ejus, tum quoad morbos aut ipſius animi, aut corporis etiam, a ſtatu mentis provenientes, theoriam rationalem ſtruere poſſemus. Dolendum vero quod res aliter evenerunt. Nam quae vel minimam cum mente affinitatem habent, ea ſibi cuncta metaphyſici vindicaverunt. Quorum ingenio, mentem pro arbitrio dividendo, et dotes congenitas fingendo, rem, alias ſatis ſimplicem futuram, implicitam et obſcuram reddiderunt.

Exinde

Exinde ortum eſt, quod doctrinam de mente in genere, praecipue vero, quae ex illa ad phyſiologiam evidentius pertinent, metaphyſicorum argumenta adeo turbaverunt. Huc referri debet, de qua hic loci differendum erit, aliaeque mentis alienationes, ſive cauſis conſtantibus ortae illae fuerint ſive temporariis ; quales ſunt maniae quaedam ſpecies, delirium, ſpirituum ſtillatitiorum, et opii effectus, &c. Haec metaphyſicorum confuſio in doctrina de ſomniis magis adhuc conſpicua eſt. Philoſophorum enim alii in ſomniis praeterita detegi, futura praedici credentes, digna haec quae pro afflatibus neſcio quibus ipſius numinis haberentur, arbitrati ſunt ; pars a geniis numini ſubjectis ſuggeri illa hominibus ; pars denique acta eſſe libera mentis ſolutae, nexu ejus ſcilicet cum corpore inter ſomnum laxato, voluerunt.

Hujuſmodi extiterunt variae hypotheſes, quarum quaſdam altius perpendamus, ut rem noſ-

tram

tram ex iſtis difficultatibus eripiamus, quibus a metaphyſicis jamdudum obruta tenetur, neceſſe erit. Quo facto, ſomniandi phaenomena, ſecundum theoriam principiis ſimpliciorem, ut putamus, et quae rebus applicata dignior videtur approbatione exponemus.

Philoſophia antiquorum praecincta, quae omnes materiae motus principi cuidam, ſeu animo plus minuſve perfecto a materia prorſus abhorrenti, tribuit, machinam quoque humanam ψυχῇ alicui, ſive animo altioris naturae, dirigendam mandavit. Huic iſti tanquam deo in nobis vim ineſſe crediderunt, errores corrigendi, ſi quos corporea compages ſuderit, ejuſque liberi tum demum divina opera cerni, quum vincula illa rupta ſint, quibus cum comite ſuo terreſtri cohaereat. Illo enim nexu, niſuum ejus nativam vim et ſplendorem multum impediri et obſcurari.

Horum philoſophorum conaminibus, quibus hanc

anc animam humanorum actorum directricem
d ſidera evehere voluerunt, commenta eorum
e ſomniis forſitan debemus. Eſt opus erudi-
ım haud diu publici juris factum, quod anti-
uae philoſophiae plenam expoſitionem conti-
et, ejuſque prae hodierna excellentiam multis
ommonſtrat. In hoc *, propoſitum de ſomniis,
x mente integra oriundis, exſecutus eſt auctor
ari ingenio et ardore animi; nimis tamen faſ-
diofe inventa omnia atque ſententias, ſitu an-
quitatis parum inſignita, ſprevit atque con-
mpſit. Hic auctor doctiſſimus, ſecundum an-
quorum hypotheſin, ſupremae hujus animae
undi imperatricis exiſtentiam ſummo ſtudio
ropugnat; perque illam homines cogitare, ma-
riae varios eventus effici dirigique contendit.

Quod autem ſomnambulatio, ſomnia, aliaque
octis ſpectra, vi mentis ſejunctae oriantur, auc-
tor

* Antient Metaphyſics, Tom. ii. p. 247. et ſeq.

tor celeb. ex hiſtoriis variis ab illo recenſitis, praecipue ex una prorſus inaudita judicat, qua illi narravit D. Hans Stanley. Fertur enim Co mitiſſa quaedam, dum morbo laborabat, lingu per ſomnum uſa, quam illa admodum puella d diciſſet, ſed cujus memoriam longo tempore no potuiſſet revocare *.

Quod, ut cum theoria ſua conjungeret auctc cl. recordationis vires hujus Comitiſſae ſomno morbo pendere ſtatuit; tunc enim mentem m nus quam ullo alio tempore corpori adhaerere ita ut, vinculo illo laxato, iſtis viribus mens qu dammodo utatur, quibus amota a corpore po leret, eaſque res in memoriam revocet quibu olim aſſueta fuerit.

Ex hoc exemplari mentis ſine corpore vagan tis auctor ſummo mentis acumine infert, han Comitiſſam, ſi aut erudita aut philoſophiae de dit

* Idem, pag. 218.

ta fuiſſet, theoremata prius ignota, aliaque arna philoſophiae, lucide percipere potuiſſe.

Hic vero aliquis quaeret: Philoſophi num mniorum aut morborum ſunt experti? Sin inus, cur ab his non accipimus inventa hujuſodi mira et ſubita, qualia a mente cui nihil ſit notum, ſi quando libere agerit, profluere debent. At revera, ſi quid apud hunc ſignificat ens bene intelligamus, expectandum eſſet, ut us acta et inventa ruſticus vel incultiſſimus aeue proferret ac ſagaciſſimus philoſophus.

Quod mens per ſomnum libere exerceatur, ujus rei praeter hiſtorias ei ſupra relatae ſimilmas, nil adeſt argumenti, niſi docta auctoris et ium philoſophorum antiquorum ſomnia *. At ium excellentium illorum virorum per ſomm inventa parum nobis exponantur, nil praer has hiſtorias conſiderandum reſtat, quas etiamſi

* Scil. Socratis, Ariſtidis, et Syneſii.

Vide opera ſupra citat. Chapter on Dreams, paſſim, : Tom. ii. p, 241, Not.

amſi totas veras ponamus, tamen non multu theoriae auctoris prae aliis favebunt ; aliis enin nec difficilius applicari poſſunt, quotquot nob videndi facultas adhuc fuit. Nam ut hanc ſ lummodo hiſtoriam ſpectemus, ut mentis per agentis exemplum ſit hoc ſtabilire neceſſe eſ quod Comitiſſa mente capta notiones protuler tales, quales cognoſcendi nunquam ante ei lo cus fuiſſet ; at hoc ne auctor quidem ipſe aſſerc re audet.

Etſi ſomnia mira quaedam viſu, et praete conſuetudinem inter ſe juncta produnt, tame animi per ſe agentis nullum praebent argumen tum. Eorum materiam licet minus diſtinct ordinatam tribuunt, res olim ſenſibus objectae neque mirari nos leges memoriae patiuntur quod notiones quaedam, diu poſtquam receptae fuerint, ſubito et inopinanter redeant.

Somnium minus perfectum ſomnia vividior

comitari

comitari, et haec, corpore minime perturbato, rationi maxime eſſe conſentanea, vix a quopiam negabitur ; tamen res prorſus aliter ſe haberent, ſi a mentis liberae exercitio ſomnia pendeant. Acta enim animi tum maxime apparere et perfectiſſima eſſe deberent, cum corpus altius quieſceret ; et quando hoc morbidum factum eſſet, tum illius (ad tempus ſervitio liberati) exercitia fortiora viderentur.

Porro, hae tam mirae tamque magnificae animi per ſomnum operationes, ſi denuo in mentem revocantur, plerumque leves evadunt et futiles ; idque ſummo jure, quum quodcunque ponimus aut ſtatuimus, id unica tantum impulſuum ſerie inducti, rerumque antea factarum ex toto obliti, ponamus et ſtatuamus.

In ſomniis pariter ac caeteris mentis corporiſque conditionibus, inde a prima horum junctione, uſque ad tempus ubi ab invicem diſſoci-

antur, ſimile ſemper unam inter et alium conſortium manere videtur, et quod ad utrumque pertineat, ita ut ſimul et pro rata portione ad perfectiſſimum ſtatum aſcendant, pariterque una deficiant. Quod ſi mira quaedem quae de moribundis narrantur, ita ut narrantur acta eſſent, contra hanc ſententiam graviter pugnarent; haec autem tota notio (licet magnifica, quoad plurima exempla ſumma illa veneratione, qua ultima amicorum dicta excipimus, potius quam a viribus animi revera auctis, orta nobis videtur.

Hanc theoriam alia ſat magna premit difficultas; nam, ut excurſiones animi ſejuncti ſtatuentur, neceſſe primo eſſet, ut notiones congenitae exiſtere demonſtrarentur, tanquam ipſius mentis dotes ei a principio a natura datae; quam tamen ſententiam adeo funditus everti celeberrimus Locke, ut ejus de hac re argumenta denuo exponendi opus non ſit, ne longiores ſimus, et ab hujus opelli propoſito alien

tracte

tractemus. Hoc tantum contenti erimus, ſi his et quae antea protulimus ratiociniis concludere licuerit, nil eſſe quod mentis ſejunctae a corpore, dum hoc vita fruitur, operationes ſtabilire poteſt.

Has operationes inter ſomnum fieri quae adducuntur, ut probetur, jam antea diximus, et quam parum rem oſtendant notavimus. Id tantum addemus, quod ſi auctori operis antea citati totam hypotheſin largiremur, doctrinae cui ipſe quam maxime favet, et pro qua ſummis viribus contendit, ſummopere contradiceret. Si quis quam ſint excelſae operationes mentis integrae demonſtraturus, ad ea confugeret quae per ſomnum profert, infelix prorſus opus ſuſciperet; nam quicunque ſomnia ipſius ullatenus recordaretur, tantum abeſt, ut gratias agere vellet ψυχῇ illi, propter res utiles quas illum docuerit, quod e contra criminum illam graviſſimorum voluntate accuſaret; in plurimis exemplis ſibi ipſi

adverſam,

adverſam, lubidinoſam, vel etiam flagitioſam in-
veniret.

Ut jam auctoris eruditi ſententiam demitta-
mus, venia nobis ſit, ex ejus libro theoriae Ariſ-
totelis epitomen eliciendi. Hanc theoriam mul-
tis examinavit, utque videtur approbavit, licet
craſſiorem aliquis crederet, quam quae ad ſyſte-
ma ejus ſubtiliſſimum pertineret.

" Omnes ſenſus, ſecundum Ariſtotelem, a mo-
tibus organorum oriuntur, quos res externae
excitaverint. Hi motus ad ſenſorium, (ſenſum
communem vocat) propagati iſtas mentis per-
ceptiones creant, quae ſenſus audiunt. Orga-
norum motus, ceſſante actione externorum,
perdurant, ut corpus moveri pergit, licet cor-
pus, a quo motum fuerit, jam abſit. Nam ſi fixis
oculis quemvis colorem inſpiciamus, et ad alium
ſtatim noſmet convertamus, prioris impreſſio ad-
huc retinetur, quod fieri, niſi motu primo per-
ſtante,

ſtante, omnino non poſſet. Has motuum continuationes die quidem non ſentimus, propter impreſſionum tum communicatarum varietatem; ſed ſilentio noctis, ſomno ſopiti, nullis in organa impreſſionibus factis, ſaltem quae ad ſenſorium pervenirent, impreſſionum interdiu acceptarum motus manent, adque ſenſorium nunc vacuum propagati, impreſſiones gignunt, unde ſomnia, ſive ſenſorum vigilantium reliquiae, componuntur.

" At vaporibus ſive halitibus a capite deſcendentibus turbari iſta propagatio poteſt, unde confuſio, qualis eſt in aquis agitatis imaginum repercuſſarum, quae, ſi permagna ſit, ut infantibus accidere ſolet, nullum ſomnium; ſin lenior, motuum ad ſenſorium propagationem haud impedit *."

In

* Vid. Antient Metaphyſics, Vol. ii. p. 247.

Vid. quoque Ariſtotel. de Inſomniis, cap. 2. et 3.

——— de Divinatione per inſomnium, in finè.

In opera Baxteri * aliud tentamen invenimus eruditum de ſomniandi phaenomenis. Hic auctor ardore animi non exiguo, ſed parum ut puto philoſophice, omnes conatus talia phaenomena e principiis mechanicis, et a materie ſumptis, explicandi, tanquam ſummi numinis potentiam et dignitatem minuentes, exprobat. Eandem cenſuram etiam ad ratiocinia mechanica de miris hodiernorum circa phyſica inventis extendit.

Quae ſi quis vel minime ſecum reputaverit, perſuadebitur talia objicere neminem potuiſſe, niſi cujus mentem ſuperſtitio obſcuraſſet, ita ut eventus naturae, eorumque cauſas, animo complecti non poſſit. Leges, quibus regitur mundus, non ſolum divinam Creatoris naturam non obſcurant vel minuant, ſed etiam potentiae ejus ſplendidiſſima dant exempla ; quorum contemplatione,

* Vid. Eſſay on the Immateriality of the Soul, Chapter on Dreaming, p. 240 et ſeq.

olatione, vim ſummae ſapientiae primariam ſemper miremur et confiteamur, neceſſe eſt *.

Inter ea quae ab hoc auctore explicationi omniorum mechanicae objiciuntur, hoc eſt praecipuum, quod qui ita rem explicaverint (ſalem qui impreſſiones renovatas defenderint) in errorem non parvum inciderint, cum omnia omniorum phaenomena a veſtigiis rerum in enſorio renovatis oriri poſſe contendant. Ipſe enim ſibi perſuaſit, multas res tum percipi quas nens nunquam ante cognoverit.

Id vero antea jam negare voluimus, et ſub uſpiciis celeb. Locke hic iterum nobus dicere iceat, menti inter ſomnia res nullas adeſſe praeer eas, quarum antea ſenſorium veſtigia habuit. Notionum olim a rebus externis communicatarum initio plerumque et quidem neceſſario in ſomniis

* Haec res quotannis elegantiſſime illuſtratur a celeb. rofeſſ. Robinſon, in Praelectionum ejus exordio.

ſomniis inſolita eſt et vana; nam inter uniu
notionum conjunctarum ſeriei contemplationem
novae rei impreſſio ſeriem peculiarem ſibi, et fe
re adverſantem, inducit, quae facillime alter
nupta, ſummam rerum ipſarum inter ſe juncta
rum perſuaſionem dabit. Exemplum ab auctor
ipſo memoratum hoc illuſtrabit.

Si hominis cujuſdam notio ſemel tantum an
tea viſi, idque poſitione corporis aut veſtitu pe
culiari, puta equo inſidentis, aut pallio induti i
ſomniis ſe praebuerit, et ſi impreſſio mutat
ideam excitaverit patibuli aut ſolii, tum pro ill
ſtatu, in quo una antea hominem vidimus, eun
dem tanquam crimina commiſſa luentem, au
imperii inſignibus ornatur, conſpicere videbi
mur.

Plurimis contra omnia ſyſtemata mechanic
prolatis, ſuum denique ſyſtema cl. Baxter long
ſermone exponit; quod multa cenſura, multi
qu

que quibus adverſarios proſcindit conviciis ſpoliatum, ſequentibus enunciari poteſt : Hominum nimirum ſomnia geniis quibuſdam deberi, quibus permiſſum ſit, ut ſuae indolis malevolentiam per ſomnum falſis vaniſque ſpectaculis, nos decipiendo, exerceant. At tale animantium genus fingi tantummodo poteſt, quare argumenta auctoris noſtri, non niſi ex iis quae ſint veriſimilia, aut ex eo, quod caetera ſyſtemata inepta credat, deduci neceſſe eſt. De his autem vix eſt quod cum eo certemus, cum totius ſyſtematis fundamina adeo ſint imbecilla. Animantia proferre humanum genus, quoad cognitionem toto coelo ſuperantia, in eum tantum finem, ut per ſomnum ſeriem ſuggerant rerum vanarum et ridicularum, id demum eſt ea fingere, quae niſi validis niterentur argumentis, accipi nullo modo poſſunt ; talia vero argumenta res ipſa non capit..

Quod ſi tales poteſtates in ulla ſcientiae parte

patiamur, nil impedit quo minus ad caeteras omnes adhibeantur; neque tum ullus hominibus inveſtigandi locus eſſet, cum leges mechanicae adhuc conſtitutae ad ejuſmodi poteſtates referri, et ſic omnes difficultates in poſterum facili opere tolli poſſent.

Sed, ſi largiamur impraeſentiarum inviſibilia haec animantia exiſtere, evidenter apparet auctorem, ut phaenomena cuncta anomala ſomniorum explicet viribus eorum neceſſario ita uti debere, ut ipſe ſibi minime conſtet. Nunc enim ita ea depingit, tanquam mala ipſorum indole impellerentur *; nunc quaſi mali genii ſervi, ne recte beateque vivant, cupiditates et vitia hominum explendo, eos ad ſcelera pelliciunt: At, in decurſu ejuſdem tentaminis, miramur eadem animantia maligna, ſumma amicitia ac liberalitate in humani generis commodum ſcien-

tiae

* Vid. pag. 276.

tiae ambages explorare, aut amica ſolicitudine futuri nebulas diſſipantia, ut pericula impendentia aperiant. Quid multa? Hoc ſyſtema *Roſycrucianum* tot evidenter repugnantia in ſe habet, ut plura dicere non ſit neceſſe. Principium, quo quaſi fundamento nititur, ita a vero et ab omni philoſophia abhorret, ut neque eruditio, nec vehementia auctoris, quenquam convincere poſſit, quem non ante credulum ſuperſtitio reddiderit. Quod veteres theoriae, quas caute examinavit, multiſque refutavit, rem non expediant, ex hoc illud dogma minime eſſet eruendum, ex quo ſuum ſyſtema exſtruxit. Non ideo, quia illi licet in theorias Ariſtotelis et Lucretii animadvertere, caetera quoque tentamina ſomniorum phaenomena mechanice explicandi abſurda ſint, neceſſe eſt. Quantum enim cunque haec ſibi ipſa repugnent, et quamvis Lucretii doctrinae fictis poeſeos ornamentis gaudeat; tamen principia quibus fundantur, ſi progreſſus ſcientiarum reſpexeris, magis philoſophiae ſunt conſentanea,

ſentanea, et plus ingenii oſtendunt, quam modus ille Baxterianus, rem novo prorſus animantium genere creato, expediendi.

> Ne Deus interſit, niſi dignus vindice nodus
> Inciderit.———————

Antequam ad plenam noſtrae ſententiae de ſomniis expoſitionem progredimur, neceſſe erit, ut quibus ratiociniis inducti ab opinione magni Locke nomine ſancita diſceſſimus, brevi dicamus. Doctus ille metaphyſicus mentem, dum corpore intercluditur, ideas ſemper percipere negat *. Neque concedit facultatem cogitandi tam ipſi naturae inhaerere animi, quam corporis naturae extenſio; ſed potius id eſſe perceptionem idearum animo, quod ſit motus corpori, non quidem naturam ejus, ſed operationem quandam, neque ideo ſemper neceſſario exercendam.

In

* Vid. Eſſay on the Human Underſtanding, Chap. on the Origin of our Ideas.

In ſomno, ait hic auctor celeb. nobis ſatis e-ucet, hanc impreſſiones accipiendi facultatem id tempus ceſſare, adverſaeque ſententiae fauto-es accuſat, quod principium ſuum, quum id lemonſtrare nequirent, peterent. Is autem ipſe n ſimilem errorem, ut argumenta ſuae hypothe-is ſuſtentandi gratia afferat, incidere videtur. Quod animus per quietem non cogitet exinde leducere, quod ejus, de quo cogitavit, ipſi con-cii dum vigilamus non ſumus, id certo eſt ma-cimam ejus rei partem de qua litigatur aſſume-re. Animum ipſum eorum, quae illi objiciun-tur, per ſomnum tunc temporis conſcium eſſe ſuſpicamur; cum autem ſimul ab omnibus, quae pertinent ad communes idearum nexus remo-tus ſit, nil impedit, quin imperio rerum quas cum percipit aut ſentit totus ſeſe committat, ad-que eas majore ſtudio et celeritate attrahatur.

Haec a nexibus idearum communibus aliena-tio in cauſa eſt, cur poſtea nulla cogitatorum ſit

conſcien-

conſcientia ; nam cum recordatio, ab unius ideae recentis aut plurium cum aliis conjunctione oriatur, ubi conjunctio iſta non fiat, ut in ſomno, cum ideae familiariores procul abſunt a perceptione noſtra, defectum memoriae neceſſario ſequi, quis non videt ? At, ſi ſomnia noſtra circa res bene notas verſata fuerint, haſque in memoriam revocarint quae poſtero die ſenſibus oblata ſint; aut ſi fortuna novam quandam ſpeciem objecerit earum quas per ſomnum vidiſſemus, facillime totam ſeriem percurrimus, donec obvia ſit nova impreſſio a qua interpellemur novam ſpeciem, novamque rerum ſeriem, conſpecturi *.

Quaerit Locke celeb. utrum animus ea percipiens, quorum poſtea non ſit conſcius, aut voluptate frui poſſit, aut perferre dolorem, et felix eſſe, aut miſer ? Nos quidem revera fieri dixe-

* Vide hoc optime tractatum a Doctore Cleghorn Diſſert. Inaug. De Somno, pag. 43. et ſeq.

dixerimus; ſimulque experientia docti adjicere talia percepta plerumque, ne dicam ſemper memoria teneri, et hanc dari poſſe ejus explicationem. Docet ipſe vir cl. voluptatis et doloris ideis generaliores capere mentem non poſſe, quas igitur oportet, cum magna multitudine earum rerum quae ſenſibus objiciantur, cohaereant. Quod connubium commune cum perfectiori memoriae certiſſimum ponit fundamentum, ſequitur voluptatis et doloris ſpecies in memoriam prae caeteris iri revocatum.

Exempla a cel. Locke prolata ad rem quae nunc agitur minime pertinent. Ad illud enim dogma ſunt formata, quod ſummo ſtudio ante refutavimus; nimirum, animum abſque corpore interdum agere, quod, etiamſi haud objiceremus, tamen fieri non poſſe, quod duo corpora uno eodem animo (ut putat cl. Locke) ſimul moveantur, pro certo habemus. Caeterum, ſi quis propterea ſomniaſſe ſe per ſomnum negaverit,

quod

quod idem vigilans quid ſomniaverit non memi nit, hunc nos convincere non poſſe confitemur. Jam ante demonſtratum eſt, talem memoriae defectum ſaepe fieri debere, propter inuſitatas quae menti offeruntur ſpecies, propterque leges quibus ipſa recordatio regitur.

Quae poſtea idem objicit de repugnantia ſomniorum ad ea quoque reſpondemus. Varia et inuſitata conſortia a diverſis quae fiunt impreſſionibus oriri oportere, jam antea oſtenſum eſt. has autem, niſi a communi idearum origine et fonte profluere, non eſt quod judicamus. Ineſſe animo ideas aut antequam corpori ſe adjungat aut dum adjungatur, negamus. Satis nobis videtur, facultatem animo eſſe iſtas impreſſiones agnoſcendi, quae ex illo tempore fieri inceperint; neque facultate privari animum, inde a primo ejus cum corpore conjunctione uſque dum corpus terreſtrem comitem ad finem vitae ejus reliquerit.

Theoria

Theoria ſomniandi perfectiſſima, earum quae hactenus apparuere, me judice, illa eſt quam ex operibus cel. Hartley colligere licet. Fatendum tamen, quatenus ad phyſiologiam pertinet, huic quoque multa objici poſſe, vix facilius expedienda, quam quibus cunctae ejuſdem phyſiologicae opiniones patent. Attamen, quum doctrina de idearum conſortio ſive adſociatione, qua pars metaphyſica ſyſtematis ejus maxime nititur, erroribus ejus phyſiologicis parum afficitur, quippe quae pars ſolida inductione e rebus bene firmatis fundata ſit; ut illa eam fidem eamque admirationem conſequeretur, quas amplitudo ejus, et ingenium acumenque auctoris poſtulant, nihil reliqui erat, niſi ut doctrinis phyſiologiae emendatis aſſociaretur. Hoc ut nos quatenus cum noſtra materia conjunctum ſit, faciamus; hodiernorum in phyſiologia emendationibus utemur: Quibus parte ſyſtematis Hartleii meliori annexis, res ſummi momenti, quae in ſyſtemate animali inter ſomnia accidere ſolent, illuſtratu-

ros, earumque explicationem ſimpliciorem et faciliorem nos reddituros, ſperamus.

Opiniones phyſiologicae, quibus hac de re ſequor, a doctrina generali deduco, quam mihi D. Aſh, amicus meus doctiſſimus, primus notavit et expoſuit ; cui non tantum in materia iſta, quam nunc tracto, verum etiam in caeteris phyſiologiae partibus, cognitiones maximi pretii debeo. Dum autem hanc occaſionem libenter arripio publice praedicandi quibus modis et me ſibi devinxit, et caeteros ſuos in ſtudiis academicis ſodales, doleo quod non licet mihi (id quod futurum ſperaveram) lectores ad opera ejus relegare, ut illam doctrinam plenius illuſtratam haurirent, quam ego leviter tantummodo hocce libello attigi. Pergratum tamen animo eſt, quod opiniones phyſiologicae, ad hanc noſtram materiam pertinentes, nulli theoriae ita adhaereant, ut cum hac et illas cadere oporteret, quum facta

tantum

tantum ad nullam hypotheſin neceſſario accommodata exprimant.

Antequam ad phaenomena ſomniandi explicanda me accingo, neceſſarium arbitror, obſervata aut facta pauca praefari, quibus tanquam principiis concluſiones infra dandae nitantur. In his autem exponendis, perbreves erimus, id ſolum ſpectantes, ne quae in attentionem communem non cadunt neglexiſſe videamur. Plura lectores pro ſe quiſque ſecundum experientiam ſuam addent; ad quae tanquam lapidem Lydium noſtra ſententia revocetur.

Somnia per totum ſomni tempus quodammodo manere ſupra jam et exemplis, et ſimilitudine, veriſimile reddere conati ſumus *. Sermone quidem hominum communi verbum id, ſomniare, ad eas tantum impreſſiones pertinet,

* Vid quoque Haller. Elem. Phyſ. Tom. v. p. 621.; Bonnetti Opera, p. 421.

net, quas animus per quietem agnoſcit, et quae poſtea memoria retinentur. Rectius autem dicendum eſſet, inter ſomnum nos nunquam non ſomniare, cum ſeries continuata impreſſionum in mentem fiat, interdum autem adeo confuſa, aut debilis, ut nullum ſui veſtigium relinquant. Hic ſtatus ſomni alti nomine diſtinguitur, qui, pro privatione perfecta perceptionis, mentiſque abſoluta requie haberi, nequaquam poteſt. Sunt quibuſdam hominibus ſaepenumero indicia quaedam externa in ſomno quibus ideas menti inhaerere monſtratur, licet vigilantes nullam rem percepiſſe, ſed ſenſibus ſuis minime turbatos altiori ſomno jacuiſſe ſe credant ; donec aliquid evenerit, quod cum ſomniis conjunctum, totam ſeriem reducendo, erraſſe eos coarguat. Hinc concludere licet, ex illo tempore, quo primum animus cum corpore conjungitur, illum facultate eſſe praeditum externa agnoſcendi ; cum vero impreſſiones in organa ſenſuum in hunc finem fieri oportet, claritas et duratio impreſſionum

horum

morum organorum ſtatum ſequantur neceſſe eſt.

Dum ſomniamus, quomodo revera nos habeamus, quoad res externas, neſcimus; neque fallacim earum ſpecierum, quae menti offeruntur, cernere poſſumus *. Quaecunque ſtudia in vita nos exerceant, quibuſcunque animi affectibus concitemur, iis nos ſummo ardore totos tradimus. Somnia vel maxime inuſitata et mira plerumque cum conſuetudine, cum affectibus, denique cum vitae ratione, aliquam habent affinitatem, aut conditione organorum corporis mutantur et reguntur. Per quietem philoſophus cau-

ſas

* " Perceptio ſomniantibus, (ait erudit. Gregorius), quam maxime vivida eſt, ſcilicet in qua homo totus eſt, attentione adhibita indiviſa, nulloque temperante judicio. Hinc nulla in ſomnia vis animi; ſed timor, moeror, libido, quicquid demum fuerit quod menti ſe obtulerit, eam ſtatim occupat, et totum hominem rapit."—Gregor. Conſpect. ſect. 405. p. 224.

ſas rerum inveſtigat *, avarus pecuniam conquirit, cupidus libidinibus ſuis indulget. Statum organorum corporis ſomnia afficere, in ſomniis id quidem morboſis, in delirio, in iis qui ventriculo gravato †, qui poſt iter tempeſtate valde nimboſa factum ſomniant, videre eſt. Quae, ut magis adhuc conſtent, duarum ſomni conditionum, cauſas valde diverſas agnoſcentium, mentionem facere licet. Harum prima ſequitur frigus extremum, ſanguinis detractionem, caeteraque quae univerſi ſyſtematis torporem inducunt, et impreſſiones per ſomnum factas adeo debiles reddunt, ut omni ſuo veſtigio careant. Alteram conditionem ſpirituum ſtillatitiorum, opii, caeterorum narcoticorum nimius uſus, laeſiones violentiores, morbi nonnulli, ut ſyncope, apoplexia, et alii faciunt. Hae quoque cauſae ſtatum

* Kaaw Impet. fac. p. 321.

† Vid. Sanctor. Sect. iv. No. 40. et De Somno, No. 26.; Halleri Element. Phyſ. Tom. v. p. 622.; Beattie, Eſſay on Dreams.

um ſomni torpidum gignunt, ſomniorum, ut
reditur, expertem; quum ſenſuum organa im-
ediunt, quo minus muneribus ſuis rite fun-
antur.

Aurora appropinquante, ſomnia obſervantur
ividiora *, quod magis adhuc ad impreſſiones
erum, quae cernuntur et audiuntur, quam ad
aeteras pertinet.

Bruta animantia aeque ac homines ſomni-
nt †. Excitantur enim e ſomno impreſſione
uadam, ut clare elucet in ſomniis, facta. Sic
licit Petronius:

Et canis in ſomniis leporis veſtigia latrat.

Denique,

* Unde antiquorum opinio derivari videtur de ſom-
niis matutino tempore veris:

——Poſt mediam noctem ubi ſomnia vera.

† Ariſtotel. Hiſt. Animant. L. iv. c. 10.

Denique, ſunt qui per quietem colloquia ha
bere viſi ſunt, ſurgere, loca ad quae tendere ſo
liti fuerint petere, poſtremo omnia facere qua
vigilantes agere conſueverint *. Huic in an
mali oeconomia rei memorabili lato ſenſu no
men ſomnambulationis impoſitum eſt. Quae
licet cum materia noſtra arctiorem nexum no
habeat, neque iiſdem prorſus principiis explica
poſſit, tamen res per ſe adeo mira eſt, tamqu
grata philoſophorum animis, caeteraque ſomni
orum phaenomena adeo refert, ut alienum
propoſito noſtro futurum non credamus, inte
phaenomena ſomniandi et hoc quoque retuliſſe
et in ſequela hujus diſſertationis explicatione
ejus tentaſſe. Atque hic neceſſe erit quid ſi
diſcrimen ſomniorum juſtorum et ſomnambulati
onis definire. Quod, exempla iſta perpauca qua
de hac re fide digna extant perpendendo, ſe

quentibu

* Vid. Hildan. Cen. II. Obſ. 84. 85.; Bohn. de Somnambul.; Krugeri Phyſiolog. 79.

ſequentibus duobus abſolvi arbitramur. 1. Poteſtate, quam conſervat mens ſomnambulantis muſculos voluntarios excitandi. 2. Uſu rerum externarum fortuito, dum mens formas earum contemplatur. Invenimus enim qui per ſomnum ambulat, licet validam rerum iſtarum impreſſionem habet, ad quas animum videtur advertere, tamen iſtas impreſſiones ab ipſis rebus non eſſe ortas. Exempli juvenis, quem Archiepiſcopus de Bourdeaux obſervavit, ſequentem habemus hiſtoriam, qua id quod diximus demonſtratur.

" La même perſonne, temoin oculaire de ces faits, pour s'aſſurer ſi le ſomnambule ne faiſoit alors aucun uſage de ſes yeux, mit un carton ſous ſon menton, de façon à lui dérober la vue du papier qui étoit ſur la table; mais il continua à écrire ſans s'en apercevoir; voulant enſuite connôitre à quoi il jugeoit de la preſence des objets qui étoient ſous ſes yeux, il lui ota le papier ſur lequel il écrivoit, et en ſubſtitua plu-

ſieurs autres à differentes repriſes; mais il s'en apperçut toujours, parce qu'ils etoient d'une inegale grandeur: Car quand on trouva un papier parfaitement ſemblable, il le prit pour le ſien, et ecrivit les corrections aux endroits correſpondant à celui qu'on lui avoit oté *.'

Ex iis quae jam facta expoſui, elucet, ſomniandi phaenomena ad unam referri poſſe definitionem, nimirum ad capacitatem quae adeſſe videtur ſentiendi et agendi, licet impreſſiones externae, et modus agendi uſitatus, abſint.

In ſomno ſolidum vitale tantum afficitur; cauſae quibus inducitur is ſtatus nullam vim in mentem exercere poſſunt; illa quas ideas perceptionis organa offerunt, eas ſomno pariter ac vigilio annotat. Unde ad phyſiologiam ſolummodo

* Vid. Encycloped. Gallic. ad verbum Somnambuliſme.

modo pertinere ſomniorum doctrina apparebit, quippe quae ex actionibus unice animalibus oriantur, et corporea ſint, ſicuti ſenſuum impreſſiones, quarum non niſi modus quidam exiſtunt certo ſtatu, certa agendi ratione ſolidi vitalis in corpore originem ſuam debentes. Hoc ex argumentis ſequetur, quae ſuadent, in perceptione et ſenſu ordinariis, organa nunquam pati tantum, ſed ipſa agere, non minus quam fibrae muſculares, dum contrahuntur. Haec actio, id eſt, quod a mente quando percipit, animadvertitur; quae ſentiendorum perceptionis notio, cum organis diverſa prorſus tribuit, ab iis quae vulgatae theoriae iis tribuunt, novam plane ſomniandi ideam praebent, rebus factis et phyſicis phaenomenis ſtabilitam. Haec ut vera probentur, neceſſe eſt, ut monſtremus, ſenſum ab actione quadam in ſenſuum organis oriri, quam cauſa ſtimulans excitaverit. Sic viſus ab actione lucis in retinam oritur.

Lucem

Lucem eſſe corpus retinamque qua ſtimulus afficere experimentis arguitur, quae oſtendunt extendi eam, dividi, attrahi, et momentum habere *. Naturam lucis a materia non abhorrere facili oſtenditur experimento. Nam corpora levia foco lentis locata, a radiis ad certum gradum collectis moventur.

Argumenta quibus retinam legibus communibus ſolidorum vitalium ſtimulis tentatorum obedire

* Vide Newton's Optics, paſſim.; Elliot on the Branches of Natural Philoſophy connected with Medicine.

Vid. quoque Prof. Robiſon, quantumvis pretii praelectiones de hac re, in quibus praeter ejuſmodi experimenta, chemica quaedam memorantur, quae rem prorſus extra dubitationis aleam ponere videntur.

Conf. quoque celeb. Black Praelectiones, ut et ſcripta chemicorum hodiernorum, praeſertim amici mei ſpectatiſſimi Lavoiſier, autorum nuperorum facile principis.

edire evincitur, a cognitione variarum hujus onditionum ducuntur; quales ſunt, excitatio-is, debilitatis indirectae, ſpaſmi temporarii, aſmi diuturni, et paralyſeos. Excitatio reti-ae fit per lumen more ſolito applicatum; quod um applicatur, ut excitetur viſus, non recipit it patitur tantummodo retina; perceptio lucis, oloris, diſtantiae, &c. organi quo vidimus ſta-is quidam eſt et actio. Hujus rei argumenta x Newtoni *, Hartleii †, Darwin ‡, et Elliot §, xperimentis petantur.—Hic ſtatus ſive actio, u-icunque adfuerit, menti rerum quae cerni poſ-unt perceptionem tradit, quum ſatis conſtet, ex adem actione, quocunque modo orta, eandem ecuturam eſſe notionem. Poſſunt autem alia orpora, alii exiſtendi modi menti totam lucis olorum, et ſimilium ideam dare, ne ſingula qui-em particula agente; docent experimenta ſupra memorata;

* Optics, p. 321.

† On Man.

‡ Diſſert. Inaugural.

§ Philoſophical Obſervations on the Senſe of Viſion and Hearing.

memorata; docent alia, ejuſdem generis quo-rum nonnulla denuo inſtituendi, eorumque ve-ritatem firmandi, facultas mihi fuit *.

Lux et colores, per ſe ſimplicem tantum no-tionem animo ſuggerunt; legibus autem notiſ-ſimis docemur optices et picturae, formas, re-s externas, diſtantiam, vicinitatem, modos tan-tum eſſe notionis coloris et lucis; neque igitur niſi modos legis generalis, qua ea actio cietur: unde mentis idea pendet, ab organo ipſo oriun-dos. Ejuſmodi diverſitas, unde diſtantiae et vi-cinitatis

* Si oculus preſſione valida et continua irritatur, ſpatii concavi et lucidi impreſſionem habemus, coloribus quales a priſmate generantur, diſtincti. Hoc experimentum optime inſtituitur, oculo aliquandiu per tenebras praediſpoſito. In preſſione pergendum eſt, donec dolorifica fiat, nihilque incommodi ſequitur, niſi quod oculus paralyſi temporaria affectus relinquatur. A preſſione in aurem, diverſimode variata, diverſorum ſonorum ſenſus oritur.—Vide Elliot's Obſervations, &c.

nitatis ideae naſcuntur, notionem praebebunt
otus, nulla loci mutatione facta. Namque
ommunis loci mutati notiones cohaerent ſem-
er cum mutato ſitu rerum et magnitudine ea-
um viſa mutari. Quae mutatio in impreſſioni-
us exiſtens quas, proxime mens contemplatur,
eceſſario ſequitur notionem motus ad rem mu-
tam, vel ab ea, ſe comitem eſſe daturam. Cog-
tionem diſtantiae a motu habemus, quoties
atii nonnihil inter res externas interpoſitum
demus ; qua cognitione carens, puer, cui viſus
bito reſtitutus erat, oculis ejus chirurgice trac-
tis, diſtantias rerum diſtinguere omnino non
otuit ; omnibus externis oculos tangi cre-
ens *. Idem fit in infantibus.

Omnem poſitus in genere, ſitus quoad cae-
ra, ſimilitudinis, diſtantiae et ſimilium notio-
es mens ſibi ipſa creat experientia, conſue-
tudine,

* Vide Cheſſelden's Anatomy, p. 301.

tudine, et memoria, licet quod viſu percipitu quamcunque multiplex, tamen aut lux ſit, et co lores in oculos per ſe agentes, et pro modis ſui actionem ſibi propriam excitantes, aut cauſae a liae, eundem prorſus effectum edentes. Pictura et imagines rerum bene notarum, per has po teſtates facillime mente agnoſcuntur, et qua pictores in plana tabula imitantur, ea rotund eſſe videntur. Iiſdem principiis nititur decep tio diſtantiae in picturis, et in camera quam vo cant obſcura. In prima vitae parte hanc con junctionem, ſimilitudinem, diſtantiam, &c. ig noramus, unde tali deceptioni non ſumus ob noxii, donec idearum adſociatio, aliaeque cau ſae ſupra memoratae, notiones altius men impreſſerint. Docent qui ſubito viſum recupe raverunt. Puer quem Cheſſelden * memora nullam a picturis notionem ſolidorum acce pit; eas tantum pro planis tabulis variis colo ribu

* Vid. Anatomy, pag. 302.

ibus diſtinctis habebat, neque deceptionibus a nixturis lucis colorumque arte factis patuit.

His dictis elucet, quod lucis et colorum prinaria actione, ſecundaria vero figurae, magnitudinis, diſtantiae, extenſionis, motuſque, qui eri videtur celeris tardive, ideae propriae menti mprimi poſſint, mutata tantum actione ſive ſtau retinae; quam mutationem alii ſtimuli in organo viſus facere poſſunt, eodem modo ac fit ſtinulo lucis ipſius.

Somniandi theoria ergo, ut brevis ſim haec ſt: Corpora extrinſecus admota, qualia ſunt ux, aer vibrans, &c. agunt qua ſtimuli in organa ſenſus, horumque ſtatum quendam inducunt, unde cum mente perceptionis notiones communicantur. At idem ſtatus, alio quocunque modo effectus, eandem dabit notionem. Sic preſſio cum retina eum ſtatum communicat, qui menti totam ideam praebet lucis perceptae et

colorum. Auditus ſenſum preſſio pariter nerv auditus impertit. Varii ſtimuli interni cun ſenſuum organis junguntur ; quae tamen acceſ ſione luminis caeterorumque externorum exci tata, internis ſtimulis non obediunt *.

In ſomno vero, detractis ſtimulis externis praecipue ab oculo, capacitas ſtimulos admit tendi augetur et accumulatur, donec certo ſom ni ſtadio, poteſtates internae, ſanguis puta, i organa praediſpoſita agunt non minore vi, quan qua externi ſtimuli ſuo impulſu perceptionen gignunt, ut phaenomena repraeſententur imagi num, ſonorum, et ſimilium, eaque eadem aut ma jore claritate, quam in actu videndi per lumen audiendi per aera vibrantem, &c. Cauſae me taphyſicae, praeſertim recordatio et adſociati idearum, modum, nexus notionum, ſpatium tem

pori

* Vide Hobbes, Treatiſe on Human Nature, Chapter on Dreaming, ſect. iii. et ſeq.

ris per quod durant, ſatis explicant. Claritas congruentia tempore matutino auctae principis phyſicis antea expoſitis originem ſuam deent *.

Ut autem reditum per ſomnum perceptionum, ut recenter aut fortiter impreſſarum, explicemus, opus eſt memorare, quod ſenſus organa egi parent, qua leviter excitata, in certas actiones prae aliis incidere malunt. Nam, quum cauae in oculum auremve agentes, diu, fortiter, ecenter egerint, in eam actionem quae tum fit, per aliquod tempus poſt, organa facillime incident. Is ſtatus ſic inductus perceptionum ſucceſſio erit per diverſa ſenſuum organa communicata, licet omnes cauſae extrinſecus agentes amotae fuerint. In oculo id fit poſt conventus, picturas

* Nam evidenter apparet, claritatem, ideoque et veritatem congruentiamque ſomniorum, maxime conſpicuam fore verſus auroram, quando propenſio ad actionem in ſenſuum organis faſtigium jam attigerit.

picturas ſplendidas, itinera velociter facta, aut navigationem ; in aure, poſt concentus muſicos, campanarum ſonum, aut alium quemvis cui ſenſus aſſueverit ; in olfactus guſtuſque ſenſibus, poſt novos quoſdam aut diu perſtantes ſapores, et odores veluti cadaveris ; in tactus ſenſu, poſt diuturnam preſſionem vinculorum, poſt compedes, et ſimilia. Hac lege ad ſomnia applicata rationem diſcimus, cur certae perceptiones fundamenta ſomniorum ſunt, quae menti obverſantur *. Sunt enim diverſi excitationis modi,

* Somnia, ſortia aut recentia hominis vigilantis ſenſa, plerumque referre antiquis pariter ac hodiernis innotuit. Nam ita Cicero :

Fit enim fere, ut cogitationes ſermoneſque noſtri pariant in ſomno tale, quale de Homero ſcribit Ennius, de quo videlicet ſaepiſſime vigilans ſolebat cogitare et loqui.—Vid. Somn. Scip. 340.

Eandem notionem poetae ſummi ſequentis verſus attingunt.

—agit

nodi, actionem peculiarem facientes, cum hujus ideis comitibus, qui ſaepe ſtatu corporis oriuntur et variantur. Unde fit quod ventriculus, caeteraque corporis organa, ſomnia quodammodo regunt.

Praeterquam vero quod hi effectus in ſenſuum organis eduntur, ſtimulorum communium detractione, unde aliorum actionis magis capacia redduntur, ita ut perceptioni anſam praebeant, idem alio modo fieri poteſt. Nam ipſis ſenſuum organis uſitatam conditionem retinentibus, ſed aucto praeter naturam ſtimulo interno, qui iis ineſt, in utroque exemplo effectuum ſumma eadem erit. Quare in capitis inflammationibus, caeteriſque morbis acutis, parum congruentia per

————agit ipſe furentem
In ſomniis, ferus Æneas: Semperque relinqui
Sola ſibi, ſemper longam incomitata videtur
Ire viam, et Tyrios deſerta quaerere terra.

Virgil. Æneid. iv. V. 465.

per quietem cernere videmur. Iiſdem principiis, ebrietas, opii effectus inter Turcos, delirium, et quaedam maniae phaenomena, explicantur.

Ad ſpirituum ſtillatitiorum, opiique effectus quod pertinet, in intellectu mutando, jure ſimul conſiderare poſſunt, quum eadem operatione gaudere videantur *. Id quod ſequenti de effectibus opii apud Turcos narratione elucebit, quam dat peregrinator nuperus ingenioſus. Poſtquam horrendos effectus narraverit, quos iſtius pharmaci nimius uſus in corpora illius gentis hominum edit, qui quoad omnia eas referunt, qui ſpirituum ſtillatitiorum nimiam potionem ſequuntur, quotidianam luxuriem ſic deſcribit:

"A

* Vid. amici mei ingenioſiſſimi Doct. Drake Diſſert. Inaug. de Somno, pag. 62.

" A long row of little ſhops are built againſt one of the walls that ſurround the ſquare, within which is the moſque. Theſe ſhops are ſhaded by an arbour, which reaches from one to the other, and under which the maſter takes care to place a little ſofa to accommodate his gueſts, without ſtopping up the paſſage. The cuſtomers arrive and place themſelves in order, to take the doſe which the habits each have contracted render neceſſary. The pills are diſtributed. Thoſe moſt uſed to the practice perhaps ſwallow four, larger than olives, and each immediately drinking a glaſs of cold water, waits in his particular attitude. An agreeable reverie, at the end of three quarters of an hour, or an hour at moſt, never fails to animate theſe automatons, cauſing them to throw themſelves into a thouſand different poſtures, but always extravagant, and always merry. This is the moment where the ſcene becomes moſt intereſting; all the actors are happy, and each returns

returns home in a ſtate of total irrationality, but likewiſe in the entire and full enjoyment of happineſs, not to be procured by reaſon. Diſregarding the ridicule of thoſe they meet, who divert themſelves by making them talk abſurdly, each imagines, and looks, and feels, himſelf poſſeſſed of whatever he wiſhes. The reality of enjoyment often gives leſs ſatisfaction *."

Patet in hoc exemplo, ut in ebrietate a ſpiritibus ſtillatitiis, quam quotidie cernere eſt, phaenomena ſtricte ad eam poſſe referri theoriam, quam explicare ante conati ſumus. Supra aſſeritur ſummam effectuum in organa ſenſuum editorum ratione duplici abſolvi poſſe: Nam, aut augetur capacitas actionem admittendi in ipſis organis, ob ſtimulos qui agere ſolent detractos, aut ipſi ſtimuli augentur, qui agunt. Prius ſomnia, et forſitan iſtum mentis ſtatum quem Britanni

* Memoirs du Baron de Tott, Vol. i. p. 141.

ànni nominant *ſecond ſight* *, poſterius ebrieta-
tis, delirii, maniaeque quarundam ſpecierum ve-
ſanias gignit. Utroque conjuncto, in immen-
ſum fere impreſſionum claritas creſcit. Quare
ſi corpus morbo oppreſſum fuerit, aut cibi copia
majore ſolito gravatum, aut diu ante actio inju-
cunda permanſerit, qualis eſt in procellis equi-
tatio, peregrinatio per vias aſperas ; tum impreſ-
ſiones communicatae ob laeſas partes corporeas,
fere injucundae erunt, ita ut aſſuetis ideis comi-
tibus

* Videantur cuncta huc pertinentia in Johnſon's Journey to the Weſtern Iſlands, pag. 245. et ſeq. ; Falconer's Eſſay on the Influence of the Scenery of a Country on its Inhabitants.—Mancheſter Memoirs, Vol. i. p. 284. &c. &c.

Mirum hoc phaenomenon, ut et alia mentis pathologia derivata, quotquot ad rem noſtram illuſtrandam aliquid conferre poſſent, plenius exponere primo in animo erat. Sed poſtquam quaedam in hunc finem praeparaſſem, limites hujus opelli plura me perſequi vetuerunt.

tibus conjunctae anxia et terrifica formabunt ſomnia.

Ad iſtas maniae ſpecies quod attinet, quae a morbo quodam corporis locali oriuntur, harum phaenomena ſimilem rationem dare licet. Haec tantum ullius momenti diverſitas adeſt, quod ſomniorum imagines vanas eſſe, res aſſuetae communique ſerie cogitandi adnexae redeuntes detegant * ; in mania vero tam fortiter tamque vividae menti repraeſentantur impreſſiones, propter

* At in ſomniis vividioribus, ſeu viſionibus, et ſomnambulatione, facilitas, quacum ad uſitatam cogitationum ſeriem revertamus, ope rerum bene notarum haud ſemper adeſt. Quamobrem illi ſtatus maniam quam maxime referunt, inque eam facillime abeunt. Hujus rei veritatem confirmat ill. Haller.

Ob fortiſſimum autem adfectum, et in parte ſenſorii communis violentum motum, hic morbus multa cum delirio communia habet, et facile in maniam tranſit ; et perinde

ter cauſas excitantes aut vehementes, aut permanentes, ut externorum perceptio cum conſuetis idearum conſortiis conjuncta penitus amiſſa ſit aut negligatur, et mens infixa haereat in contemplandis imaginibus fictis, quas ſenſuum organorum abnormis actio, idearum conſortiis quadantenus mutata, ſuggerit. Diverſa phaenomena maniae et delirii, quae diſtinguendi, delirio feroci et miti, itemque maniae feroci et miti, cauſam dederunt, ad phyſiologicas quoque cauſas referri poſſunt. Illorum diverſitas a gradus differentia tantum, non a natura harum intellectus morborum per ſe varia oriunda, vel a ſeminio diverſo eorum temperamentorum in quibus accidunt, vel a cauſis externis, quod ad vim diverſis pendere poteſt. Seminii varietas a natura habitus et temperamento ſolummodo pendet; quae rebus externis, diverſa claritudine perceptis et adunatis,

perinde verberibus ſupprimitur, metu nempe forti excitato, qui eum peculiarem adfectum animi ſubjuget.— De Somniis, in fine Elem. Phyſiol. Tom. v.

tis, illarum varietatum fundamina ponunt, quae morboſae in mania obſervantur ; in ſano vero per omnes illas poteſtates, qui vulgo intellectus audiunt, ingenium, ratiocinium, judicium, &c. At maniae ferocitatem, ſi caetera eadem fuerint, pro rata portione, cauſarum excitantium vehementiae eſſe, quotidiana docent obſervata.

In mania, pariter ac in ſomniis, origo ſpecierum vanarum, quae menti obſervantur in organis ſenſuum eſſe videtur, non in functionum intellectus imbecillitate, nam in utroque exemplo, ſi ea quae mentem occupant vera eſſent, et qui ſomniat, et qui mente captus eſt, ſat bene ratiocinatur. Unde alia horum ſtatuum memorabilis ſimilitudo.

Ad iſtarum imaginum naturam cauſaſque indagandas, quae viſiones nuncupantur, nos obſervare oportebit, quod in ſomniis res externae eadem claritate repraeſentantur, ac in aliis quibuſvis

uſvis conditionibus ; qua claritate impedimur, uo minus ſtatum noſtrum detegamus, praeſer- im quum nullae res externae ſint, a quibus de ſto ſtatu moneamur.

Quoties aliquid meminimus, notio ejus ſem- ɔer imbecillior eſt, quam impreſſio ejuſdem in ɔrgana ſenſus facta *; qua imbecillitate rem mente tantum concipi judicamus. In ſomniis eadem eſt concepti claritas, ac ſi corpus exter- num adeſſet. Unde pro tempore quod revera exiſtat non poſſumus dubitare.

Haec perceptionum claritas ea dubia tollit, quae ſitus quoſdam inuſitatos, in quibus eſſe nos credimus, creare poſſent. Facit ne quid ſuſpice- mur, niſi res adeo mirae fuerint, quae nulla ſen- ſuum deceptione explicari poſſunt : Ut ſi quis ex alto cadens nullam patietur injuriam, aut gladio

con-

* Vide Hobbe's Treatiſe on Human Nature, ſect. viii, Chap. 3.

confoſſus ſine dolore ſit. His enim fere expergeſcimus.

Somnium veſtigia quaſi veri nonnunquam relinquit. Nam, ſi quis facta aliqua ſomniet ſecundum rerum naturam, neque abſurda, neque prorſus nova, ſerie uſitata cogitatorum quoad ſucceſſionem ſervata, ſi porro poſtea ad ſomnum compoſitus ſibi videatur, nulla datur regula, nullum filum, quibus ab iis quae revera evenerint, ſomnium ſeparare queat. Haec fallacia augetur ſaepe, cum ſomno quod certo acciderit ſe miſcuerit. Si enim certa ſomnii parte homo quidam, aut res de novo in conſpectum venerint, quod revera acciderit, cum iis quae facta videntur facile conjungit *. Et ſi cogitatorum ſeries tunc temporis,

* Verumenimvero inter ſomnia communia, non eſt quod miremur, eſſe quaedam maximam, cum rebus veris ſimilitudinem, habentia : Vel, ut luculenter dicit Gregorius :

Inter

émporis, nil evidenter abſurdi oſtendat, omnia idiſſe, ſin oſtendat, omnia ſomniaſſe, ſe credit.

Huc ſuo jure pertinet ſomnambulationis theoria. Nullus plerumque ſomniantibus e loco notus eſt, quia quae dum ſomniamus imprimuntur, ea nullum conſortium, cum motus voluntarii muſculis, inierunt. Sola motus perceptio, qua guademus, gliſcentis eſt, qualis a naviculo ſe movente iis eſſent, quorum oculi in externis fixa manerent, aut iis, qui proſpectus haberent, ſemper ſe mutantes; talis enim mutatio cum motus notione arctiſſime cohaeret. At ſi

Inter tot abſurda et ridicula, nil mirum ſi quaedam minus inepta, vel denique vera fuerint; ſcilicet ſi quis, forte boni judicii, plus vigilans quam dormiens, multa ſecum reputaverit, et praeviderit probabiliora.—Greg. Conſpect. ſect. 407. p. 222.

* Vid. ſupra, pag.

ſi ſtimuli quorum operationem antea enumera vimus, ita valida fuerint, ut in muſculos motu voluntarii mechanice agant, eoſque in contrac tionem cieant, aut ſi idem (quod ſaepiſſime fier veriſimile eſt), a ſubita ſemiſopiti excitatione o riatur, tunc nexus ſtabilitur inter eam notionem quae modo menti inhaeret, et ipſum motum qui nexus, iiſdem rebus licet non ita frequente redeuntibus, tam intimus redditur, ut notionen motus nunquam non ſequatur.

Quum motus voluntarii excitatione potiſſi mum ſtatus ſomnambulationis a ſomniorum ſta tu differat, non eſt quod in caeteris phaenome nis utrique ſtatui communibus diu commore mur. Hoc tamen oportet nos dicere, quod nc vus adſociationis ſtatus in mente generatur (ve roſimile autem eſt generari eum a primo mot voluntario excitato), unde is motus voluntariu varie mutatur.—Ut in juvene illo, cujus hiſtc ria Archiepiſcopus de Bourdeaux narrat, qu

quur

quum mente imprimeretur infantem aliquem in aquas demerſum perire, natantis ſpeciem induens, impreſſionibus in ſenſuum organa factis ita affectus eſt, ut, re peracta, quaſi revera ex aqua frigida modo emerſerit, horreret et rigeret. Pari modo quis non ſaepe videt, talium in ſenſus per ſomnum impreſſionum effectus ejuſmodi fuiſſe, quos nulla imaginandi vis in vigilante, cujus ſenſus ſani fuerint, ediderit?

Generaliter vero ſomnambulantis actiones unius tantum et immutati generis ſunt, et tales, quales prima impreſſio motum excitans, et cogitatorum adſociatio poſtea addita, evidenter genuerunt. Sic juvenis ante dicti actiones ordinariae in orationibus ſacris componendis et tranſcribendis verſabantur *. Nec tamen diffi-

* Vid. quoque quaedam ſimilia facta in Antient Metaphyſics, Vol. ii. p. 218. et ſeq.; Bohn. de Somnambulatione Eſchenbach, Obſerv. Rar. 19. &c.

cile eſt conceptu, novam organorum ſenſus impreſſionem actiones ſolitas impedire, et ſeriem ſibi propriam excitare, poſſe. Sic in eodem juvene, pro more in orationibus ſcribendis occupato, nova impreſſio ideam infantis in aqua perituri excitavit, quam ſtatim motus nantis, et imago infantis periculo liberati, ſecuti ſunt. Quaecunque impreſſio ſit, qua opus ſit ad exercitium muſculorum voluntarii motus in dormiente ciendum, ex hiſtoria juvenis illius patet, ſtimulum vel leviſſimum totam ſeriem cogitationum in mente poſſe mutare. Nam levi labrorum ope pennae frictione ſemper accidit, ut cogitationum ſeries ex triſti hilaris evaderit.

Ex omnibus his vero ſimillimum videtur, primum muſculorum motus voluntarii exercitium in omni homine qui ſomno ambulat, ab actione quadam vehementi organorum ſenſus, vel a ſtimulo aliquo mechanico, oriri. Motus excitatus facile et validum connubium init cum

ſerie

ſerie idearum tunc menti obſervante, ideoque conſtanter eas ideas revertentes ſequitur. Valida tamen et mutata impreſſio priores motus mutare et variare poteſt; unde, ut in hiſtoria memorata, varietas aliqua accidere poteſt. Ex omnibus his, jure licet concludere, quod, ſi quis hanc rationem motus voluntarios primo excitatos in ſomnambulis explicandi, cum rebus factis generalioribus de idearum ſucceſſione, quae ad omnes animi laeſiones pariter pertinent, conjunxerit, exinde explicationem phaenomenorum ſomnambulationis, omnibus numeris abſolutam, poſſe deduci. Cur vero, ſi haec vera eſſent, phaenomena ſomnambulationis non ſaepius accidant, hujus rei explicationem menti arridentem nullam adhuc ſuppetere, non poſſum quin confitear.

Sunt et alia phaenomena, ad mentis phyſiologiam pertinentia, quae hac theoria luculentam accipere poſſent explicationem; at plura perſequi,

qui, cum temporis anguſtiae vetant, tum limite ſatis arcti, quibus hujuſmodi diſſertationes defi niuntur. Quare id in genere addemus, quod hac theoria, ea res in qua explananda doctrina ſomniorum, aliorumque veſaniae generum, cum maximis conflictarunt difficultatibus; nimirum ratio, qua in homine dormiente, vel cujus men ullo alio modo turbata ſit, notiones ſenſus et ac tionis oriantur, perlucida redditur. Pictura ſenſus impreſſiones, ſive ſimplices hi fuerint, ſive compoſiti, non unicam notionem, ſed ſucceſſio onem et conjunctionem harum efficiunt, legibus quibus conſortium idearum paret, ordinatas, pariter ac in communibus mentis operationibus. Hae impreſſiones ſeriem quandam idearum com municare pergunt, praeter ſolitum vividarum, donec nova et diverſa in organum impreſſio, eo dem modo ſuas ſeries, ſuas ideas comites, indux erit, ſimili cauſa, novum ſenſus modum creante denuo abripiendas et miſcendas. Quae ita re praeſentantur, ea mens ſemper revera exiſtere

eorum

eorum ſe ipſa partem eſſe credit; quia rerum externarum impreſſiones aut ex toto abſunt, ut in ſomno, aut aliis impreſſionibus eodem tempore interne factis, ut in caeteris veſaniis, vincuntur.

F I N I S.